

# Terug op het werk, en dan? Een longitudinale studie naar functioneren in werk na de diagnose kanker.

Gepubliceerd: 18-10-2012 Laatste bijgewerkt: 26-04-2024

Het huidige onderzoek zal inzicht geven in hoe het mensen na de diagnose kanker vergaat bij hun werkhervatting. Er zal onderzocht worden wat mensen in de uitvoering van het werk ervaren (zowel positief als negatief) als gevolg van hun ziekte en...

|                             |                                                            |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------|
| <b>Ethische beoordeling</b> | Goedgekeurd WMO                                            |
| <b>Status</b>               | Werving gestopt                                            |
| <b>Type aandoening</b>      | Diverse en niet plaatsgespecificeerde neoplasmata, benigne |
| <b>Onderzoekstype</b>       | Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen        |

## Samenvatting

### ID

NL-OMON39291

### Bron

ToetsingOnline

### Verkorte titel

Functioneren in werk na de diagnose kanker

### Aandoening

- Diverse en niet plaatsgespecificeerde neoplasmata, benigne

### Synoniemen aandoening

kanker, Tumoren

### Betreft onderzoek met

Mensen

### Ondersteuning

**Primaire sponsor:** Universitair Medisch Centrum Groningen

**Overige ondersteuning:** KWF Kankerbestrijding

## Onderzoeksproduct en/of interventie

**Trefwoord:** functioneren in werk, kanker, trajecten

## Uitkomstmaten

### Primaire uitkomstmaten

1. (Gezondheid-gerelateerd) functioneren in werk
2. Werkstatus

### Secundaire uitkomstmaten

3. Facetten van gezondheid/welbevinden of productiviteit:
  - Persoonseigenschappen (bijv. leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, beroep, ambtstermijn in huidige baan, ziekteverzuim)
  - Gezondheid en welzijn
  - Medische factoren (bijv. kankertype, ontvangen behandelingen, ervaren gezondheid, co morbiditeit)
  - Symptomen (bijv. vermoeidheid, cognitieve problemen, depressie en angst, slaapstoornissen)
  - Functioneren (fysiek en sociaal)
  - Werk eisen (fysiek, mentaal, psychosociaal)
  - Werk omgeving (bijv. sociale steun, werkaanpassingen)
  - Psychosociale en individuele werkgerelateerde factoren (bijv. locus of control, voldoening in het werk)
  - Factoren uit sociale omgeving (sociale steun)

# Toelichting onderzoek

## Achtergrond van het onderzoek

Door verbeterde diagnostiek en behandeling neemt het aantal personen dat kanker overleeft toe (Grunfeld e.a., 2008). Als gevolg hiervan zijn er steeds meer mensen die leven met kanker als een chronische ziekte. Op het moment van de diagnose is ongeveer de helft van alle kankerpatiënten werkzaam of tenminste beschikbaar om te werken (Verdonck-de e.a., 2010). In Nederland leven 400.000 mensen met kanker en de consequenties daarvan. Elk jaar zijn er 70.000 mensen die de diagnose kanker krijgen (waarvan 30.000 in de werkende leeftijd) en de verwachting is dat dit aantal toeneemt tot 2015 (Kuijpers, 2008).

Rasmussen en Elverdam (2008) onderzochten de betekenis van werk en werkend leven na de diagnose kanker en vonden dat kankerpatiënten probeerden weer aan het werk te gaan en hun oude structuur van dagelijks leven terug te krijgen. Volgens Groenvold (2010) en Kennedy en collega's (2007) is terugkeer op het werk een positieve stap richting de toekomst, die zorgt voor een verbeterde kwaliteit van leven. Werk draagt bij aan de identiteit van een individu. Wanneer iemand niet aan het werk is kan dat juist negatieve gevolgen hebben, zoals een verstoring van het dagelijks leven, financiële problemen, vermindering van de kwaliteit van leven en sociale isolatie.

Er zijn verschillende studies uitgevoerd waarbij gekeken is naar werkhervatting na de diagnose kanker (Amir e.a., 2007; Roelen e.a., 2009; Gudbergsson e.a., 2006, 2008; Spelten e.a., 2002, 2003; Lindbohm e.a., 2011). Zo blijkt dat 30 tot 90% van degenen die zijn gediagnosticeerd met kanker weer terugkeren op het werk (Spelten e.a., 2003). Vaak wordt aangenomen dat personen na de diagnose kanker hun volledige taken kunnen hervatten. Uit onderzoek van Bültmann en collega's (2007) onder werknemers met aandoeningen van het bewegingsapparaat, blijkt dat er naast terugkeer in werk ook gekeken moet worden naar het beloop van functioneren in werk en naar duurzame werkhervatting.

Buiten Nederland zijn een aantal (cross-sectionele) onderzoeken gedaan naar het functioneren in werk van personen die kanker hebben gehad. Onderzoek in de VS laat zien dat overlevenden van een hersentumor meer beperkingen op hun werk hebben dan mensen die geen kanker hebben gehad (Feuerstein e.a., 2007). Uit ander onderzoek in de VS blijkt dat overlevenden van borstkanker meer beperkingen op het werk hebben dan mensen die geen kanker hebben gehad (Hansen e.a., 2008). Lavigne en collega's (2008) laten zien dat de productiviteit van overlevenden van borstkanker lager is dan de bestaande norm voor gezonde werknemers. Hoewel deze onderzoeken relevante informatie bevatten over hoe personen na de diagnose kanker in hun werk functioneren, geven deze studies geen informatie over het verloop van functioneren in werk over de tijd.

## **Doel van het onderzoek**

Het huidige onderzoek zal inzicht geven in hoe het mensen na de diagnose kanker vergaat bij hun werkhervatting. Er zal onderzocht worden wat mensen in de uitvoering van het werk ervaren (zowel positief als negatief) als gevolg van hun ziekte en behandeling, gedurende een periode van 18 maanden. Bovendien zal worden bekeken of er in het functioneren op het werk verschillende patronen over de tijd te ontdekken zijn (bijv. verbetering, stabilisatie of verslechtering) en welke ziekte-gerelateerde, werk-gerelateerde en psychologische aspecten, factoren in de sociale omgeving, en sociaal-demografische kenmerken van invloed zijn op het beloop van het functioneren op het werk en duurzaam werken.

Voorafgaand aan de hoofdstudie wordt onderzoek gedaan met een focusgroepen, om inzicht te krijgen in het functioneren in werk van mensen die na de diagnose kanker weer aan het werk gaan. Dit wordt gedaan om te garanderen dat in de hoofdstudie de juiste concepten worden gemeten en om inzicht te krijgen in hoe deze concepten onafhankelijk en gezamenlijk functioneren werk beïnvloeden.

## **Onderzoekopzet**

### **1. Focusgroepen:**

Twee groepen met elk N=12 participanten:

1. Personen die na de diagnose kanker in de afgelopen 3 jaar zijn teruggekeerd op het werk. Zij worden geworven door 365/ArboNed.
2. Gezondheidszorg professionals (bedrijfsartsen, artsen, specialisten, industriële welzijnswerkers). Zij worden geworven vanuit bestaande netwerken.

Wanneer een individu besluit om mee te doen, tekent hij/zij een informed consent. De focusgroep interviews worden uitgevoerd in het UMCG en geleid door een getrainde, externe moderator. Er wordt een interview schema ontwikkeld, welke op maat is gemaakt voor elke groep.

De interviews worden met een audiorecorder opgenomen en na afloop thematisch geanalyseerd. De opgenomen data zal in een gesloten kast bewaard worden en de geanalyseerde data op een (digitale) locatie waartoe alleen de onderzoekers toegang hebben. Deze data zal 10 jaar bewaard worden.

### **2. Hoofdstudie.**

Longitudinaal observationeel cohort onderzoek bij personen die na de diagnose kanker het werk hebben hervat. De deelnemer zal vanaf het moment van terugkeer naar het werk gedurende 18 maanden gevolgd worden, waarbij deze op baseline, 6, 12 en 18 maanden een uitgebreide vragenlijst zal ontvangen en op 3, 9 en 15 maanden een korte, online vragenlijst.

Wanneer een individu het werk weer hervat, worden de volgende stappen doorlopen:

1. Een medewerker van de arbodienst geeft uitleg over het onderzoek en vraagt

aan de persoon of deze mee wil doen met het onderzoek. Na toestemming van de deelnemer worden de naam- en adresgegevens (NAW-gegevens) verzonden naar H.F. Dorland-Pel (onderzoeker) of J.G. Smink (onderzoeksassistent).

2. De onderzoeker stuurt aanvullende informatie, het informed consent en de baseline vragenlijst naar de deelnemer. In het informed consent wordt toestemming gevraagd om een koppeling te maken tussen de persoonsgegevens, gegevens van de arbodienst (verzuimgegevens en diagnosecode) en gegevens vanuit de Nederlandse Kankerregistratie (kankertype en locatie, stadium, maand en jaar van diagnose, (type, dosering en duur van) behandeling).

3. Wanneer de deelnemer om welke reden dan ook stopt met werken, zal deze (zo mogelijk) gevolgd worden gedurende het onderzoek.

4. De deelnemer kan op elk moment zonder opgave van redenen zijn/haar deelname aan het onderzoek stoppen. De deelnemer wordt dan niet meer benaderd. Dit heeft geen nadelige gevolgen voor de begeleiding door de bedrijfsarts.

### **Inschatting van belasting en risico**

#### **1. Focusgroepen.**

De deelnemers ondergaan een groepsinterview, wat wordt geleid door een getrainde, externe moderator. Dit interview duurt 90-120 minuten en zal gaan over het functioneren in werk van de deelnemers. Aan het onderzoek zijn geen risico's verbonden.

#### **2. Hoofdstudie.**

Het onderzoek bestaat uit het invullen van zeven vragenlijsten. De tijdsbesteding wordt ingeschat op 4 x 30 minuten en 3 x 10 minuten. De totale tijdsbesteding voor het onderzoek komt neer op 150 minuten. Aan het onderzoek zijn geen risico's verbonden.

## **Contactpersonen**

### **Publiek**

Universitair Medisch Centrum Groningen

Antonius Deusinglaan 1  
GRONINGEN 9713AV  
NL

### **Wetenschappelijk**

Universitair Medisch Centrum Groningen

Antonius Deusinglaan 1  
GRONINGEN 9713AV  
NL

## Locaties

### Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

## Deelname eisen

### Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

### Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

1. Personen in de leeftijd van 18 - 65 jaar met incidentie kanker.
2. Via hun werkgever aangesloten bij een arbodienst voor hun verzuimbegeleiding.
3. In de afgelopen 8 weken teruggekeerd op het werk (minimaal 12 uur/week).
4. Voorafgaand aan hun ziekte minstens 1 jaar betaald werk hebben verricht (minimaal 12 uur per week).
5. Nederlandse vragenlijst kunnen begrijpen en invullen.

### Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

1. Opnieuw gediagnosticeerd met kanker

## Onderzoeksopzet

### Opzet

**Type:** Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

|           |                     |
|-----------|---------------------|
| Controle: | Geen controle groep |
| Doel:     | Diagnostiek         |

## Deelname

|                         |                       |
|-------------------------|-----------------------|
| Nederland               |                       |
| Status:                 | Werving gestopt       |
| (Verwachte) startdatum: | 06-03-2013            |
| Aantal proefpersonen:   | 1300                  |
| Type:                   | Werkelijke startdatum |

## Ethische beoordeling

|                     |                                                         |
|---------------------|---------------------------------------------------------|
| Goedgekeurd WMO     |                                                         |
| Datum:              | 18-10-2012                                              |
| Soort:              | Eerste indiening                                        |
| Toetsingscommissie: | METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen) |
| Goedgekeurd WMO     |                                                         |
| Datum:              | 09-12-2013                                              |
| Soort:              | Amendement                                              |
| Toetsingscommissie: | METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen) |

## Registraties

### Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

### Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

### In overige registers

| Register | ID             |
|----------|----------------|
| CCMO     | NL40766.042.12 |